

MONTERINGS- VEJLEDNING

Vinduer og døre "Gør-Det-Selv"

Inden du starter:

1. Hvad skal man bruge af værktøj og redskaber:

Herunder er afbilledet de redskaber vi anbefaler, at man som forbruger benytter til selve afmonteringen og monteringen af vinduer og døre (der er naturligvis også andre lignende brugbare værktøjer). Fugningen kommer vi ind på senere.

			
Arbejdshandsker	Koben	Bajonetsav	Nedstrygerklinge
			
Hammer	Tommestok	Waterpas	Træbor 6,5
			
Montagekiler	Slagboremaskine	Montageskruer/ karmskruer 7,5 x 132	Hobbykniv
			
Stemmejern	Stiksav	Murbor 6 mm	Skruemaskine

Afmontering og montering

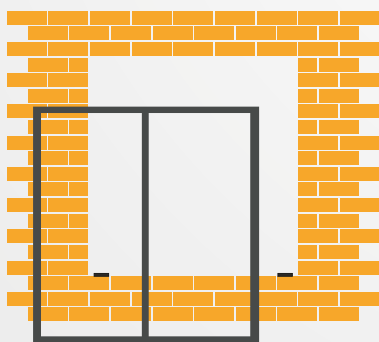
2. VIGTIGT - inden afmontering af det gamle element.

inden du begynder på afmonteringen af det gamle element ud, skal du checke og måle efter om det nye element passer ind i murhullet.

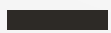
3. Sådan afmonterer du de gamle vinduer

- a) Tag rammerne ud ad det gamle vindue først. Det kan være nødvendigt at bruge en rustløsende spray, hvis de har rustet sig fast i hængslerne. Ved fastkarmsvinduer og lign. bør du fjerne ruden eller glasset først. Fjern glaslister og søm så du får direkte adgang til glasset.
- b) Når rammerne er taget ud eller glassene er fjernet kan du påbegynde afmonteringen af karmen, ved først at save alle karmsiderne fri med bajonetsaven. Invendigt kan du skære karmen fri fra tapet, væv med hobbykniven.
- c) Hvis vinduet er stort og svært at håndtere kan du save det i mindre stykker.
- d) Nu kan vindueskarmen eller de mindre afsavne stykker løsnes fra muren eller væggen ved hjælp af hammeren og et koben.
- e) Gamle søm kan evt. saves over med nedstrygerklingen. Med hobbykniven kan du fjerne fugerester og fastsiddene mørtelrester med en hammer eller et stemmejern.
- f) Det er vigtigt at der er gjort grundigt rent for støv, puds, fugerester etc... inden du påbegynder monteringen af det nye vindue.

4. Montering af vinduet

- a) Tag evt. rammerne af vinduet med mindre det er et topstyret vindue. Det gør vinduet lettere og dermed nemmere at håndtere.

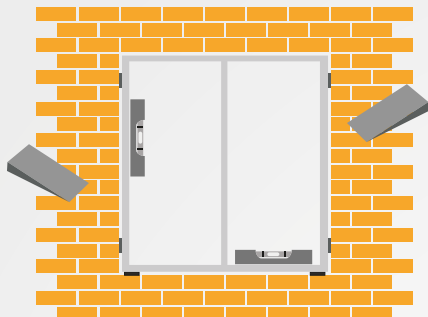
- Opklodsning med 2 kiler eller
- Opklodsning med hård masonit

- b). Læg opklodsninger i bunden af murhullet, hvor vinduet skal sidde.

Løft vinduet i bundkarmen (aldrig i topkarmen) og sæt det ind i murhullet 3-5 cm inde fra murstenskanten - eller evt. næsten samme sted som det tidligere vindue, men så den gamle fugekant lige vil kunne dækkes.

Afstanden på de ca. 3-5 cm. giver en ekstra beskyttelse mod vejret.

Monteringen

c.) Justér karmen med kilerne og sørg for at der er lige meget luft hele vejen rundt. Husk bunden og siderne være i lod og vatter og check at karmen ikke buer nogen steder. Sørg for at der er opklodsning/kiler nederst under hvert hjørne, hvis der er midterposter og lignende, bør der også placeres opklodsning/kiler under disse.

Vær specielt opmærksom her:

d) Forboring: Karmen skal nu forbores med et træbor på 6,5 mm 2 steder i hver side af karmen, lige over eller under hængslerne.

Det pæneste resultat får du, hvis du borer i falsen, så du undgår synlige skruer.

Hvis vinduet er højere en 120 cm, skal der forbores 3 steder.

Sørg for at du borer ud for en mursten og ikke midt i mørtelfugningen mellem stenene.

Herefter skal der bores igennem og ind i murstenene med murboret (6 mm). Hvis vinduet er under 120 cm i bredden kan du undlade skruer i top og bund.

e) Start med at skrue de 2 øverste montageskruer i (1 i hver side af karmen) og check igen om karmen er i vatter.

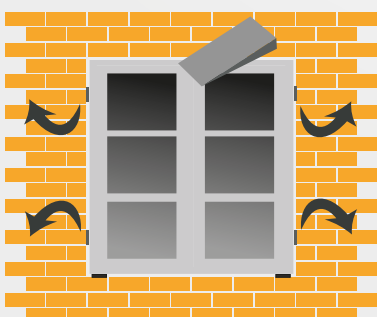
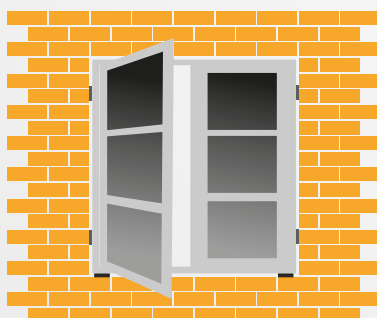
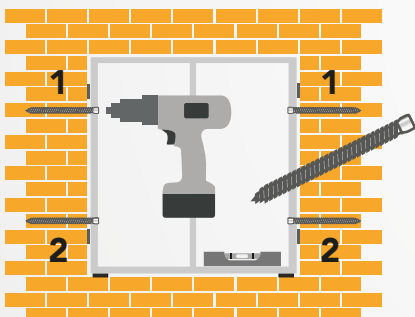
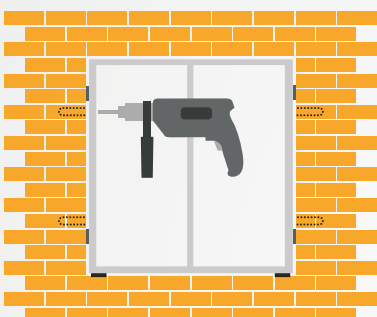
Her bør du også for en sikkerhedsskyld sætte rammerne i et øjeblik for at se om de åbner og lukker ensartet.

Justér igen med kilerne, hvis nødvendigt til karmen igen er i vatter.

Nu kan du skrue de sidste montageskruer i.

Sæt rammerne på plads i vinduet igen.

Fjern kilerne forsigtigt så der er plads til fugebåndet senere. (Kilerne i siderne fjernes normalt, men det er vigtigt med blivende opklodsning i bunden.)

Døre

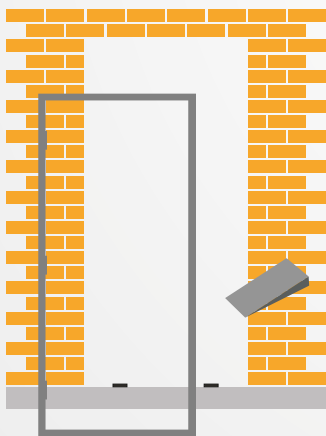
5. VIGTIGT - inden afmontering af det gamle element.

inden du begynder på afmonteringen af den gamle dør, skal du checke og måle efter om den nye dør passer ind i murhullet.

6. Sådan afmonterer du den gamle dør

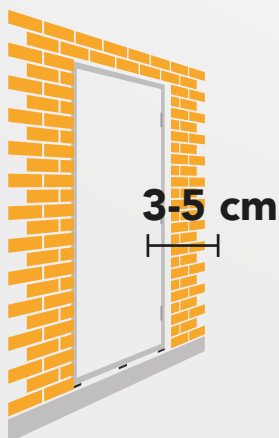
- a) Tag døren af karmen først, så den ikke er til besvær. Det kan være nødvendigt at bruge en rustløsende spray, hvis den har rustet sig fast i hængslerne.
- b) Sav alle karmsiderne fri med bajonetsaven. Invendigt kan du skære karmen fri fra tapet, væv med hobbykniven.
- c) Sav dørkarmen i mindre stykker, så den bliver nemmere at tage ud. De afsavne stykker kan løsnes fra murværket med kobenet eller med en hammer alt efter, hvor fast det sidder.
- d) Gamle søm kan evt. saves over med nedstrygerklingen. Med hobbykniven kan du fjerne fugerester og fastsiddene mørtelrester med en hammer eller et stemmejern.
- e) Det er vigtigt at der er gjort grundigt rent for støv, puds, fugerester etc...

7. Montering af døren

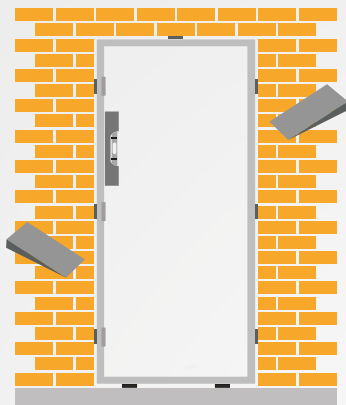
- a) Tag døren af karmen inden du starter.
- b). Læg opklodsninger/kiler i bunden af murhullet, hvor døren skal sidde.

 Opklodsning med 2 kiler

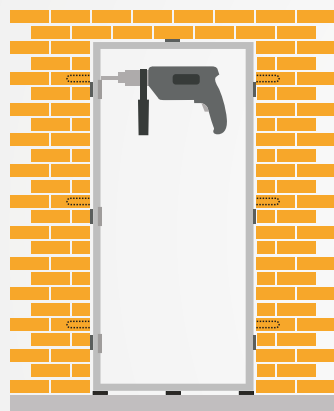
- c). Sæt dørkarmen ind i murhullet 3-5 cm inde fra murstenskanten - eller evt. næsten samme sted som den tidligere dør, så den gamle fugekant lige netop vil kunne dækkes.

Døre

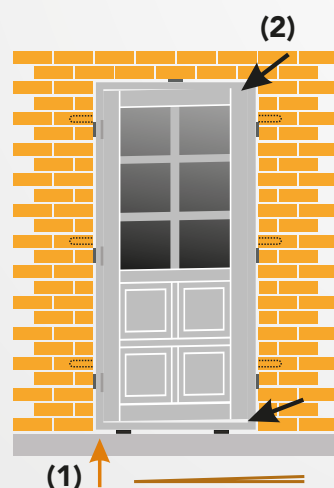
d) Fastgør og justér karmen med kiler og sørg for at der er lige meget luft hele vejen rundt.

Hængselsiden skal være i lod.
Check at karmen ikke buer nogen steder.

Vær specielt opmærksom her:

e) Forboring: Karmen skal nu forbores med et træbor på 6 mm 3 steder i hver side af karmen, lige over eller under hængslerne (i hængselsiden skal den øverste forboring være lige over det øverste hængsel). Det pæneste resultat får du, hvis du borer i falsen, så du undgår synlige skruer.
Sørg for at du borer ud for en mursten og ikke midt i mørtelfugningen mellem stenene.
Herefter skal der bores igennem og ind i murstenene med murboret (6,5mm).

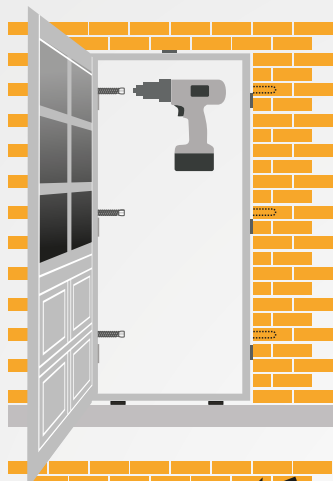

f) Selve døren eller dørpladen sættes i karmen og lukkes forsigtigt. Karmen skal nu hæves lidt i hængselssiden **(1)**, så dørpladen (selve døren) næsten rører karmen i toppen ved lukkesiden **(2)**.

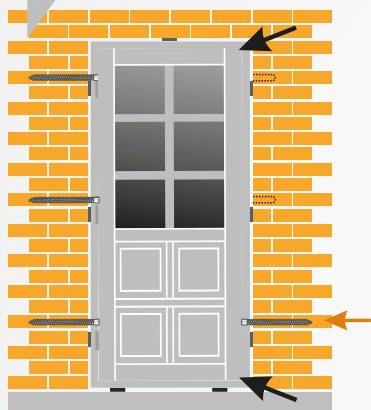
Hvis man kigger på døren ved bundtrinet, skal dørpladen ikke have samme højde hele vejen hen, men være lidt højere ovre i modsatte side af hængselssiden (lukkesiden), så døren kan få lov til at "sætte sig".

Du kan justere afstanden ved forsigtigt at fjerne kilerne ved bundkarmen og trykke på karmen med f.eks. et koben. Når du har opnået den lidt stigende afstand sættes kilerne godt på plads igen.

Døre

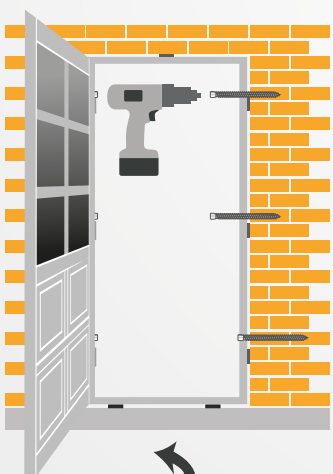
g) Nu skrues de 3 karmskrue i hængselsiden

h) Åbn og luk døren samtidigt med at du lægger mærke til om den lukker til samtidigt både i top og i bund.

Hvis ikke, kan det justeres ved isættelse af den nederste karmskrue i lukkesiden eller ved at justere direkte på karmen. ←

Tætningslisterne skal rammes af døren både oppe og nede samtidigt.

i) Nu kan den øverste og midterste karmskrue sættes i lukkesiden.

Sørg for at der er opklodsning tæt på skruerne når de sættes i, så ikke karmen bliver trukket skæv.

j) Efter endt montering lægges der blivende opklodsninger i bunden under bundtrinnet samt bagved låsemekanismen i lukkesiden.

(Den blivende opklodsning bør være et hårdt materiale, feks hård masonit). Tag justeringskilerne ud.

Bemærk: fugning ved aludørtrin:

Ved indadgående døre med alubundtrin, er det vigtigt at fugningen under trinnet foretages dybere - dvs fugningen skal være min. 1 cm ind under trinnet, for ikke at blokere for drænrøret.

Montering af dobbeltdøre

(se iøvrigt uddybende info under montering af døre.)

1. Dørrammerne tages ud af karmen.

2. Karmen klodses op i bunden og justeres med kiler i side og top.

3. Hængselssiden, hvor den stående dør skal sidde, sættes i lod og fastgøres med 3-4 karmplugs (se forboring som ved montering af døre). Den øvrige del af karmen skal endnu ikke fæstnes med skruer, men stadig kun være med klodser og kiler.

4. Den stående dørramme hænges først på karmen.

5. Den gående dør skal nu monteres som værende en enkelt dør (se montering af døre). Ved hjælp af kilerne og opklodsningsen, justeres den gående dør i hængselssiden således at døren i lukkesiden (inde mod den anden dør) næsten rører topkarmen - så den herefter kan "sætte sig".

6. Nu kan de resterende karmplugs fastgøres og kilerne fjernes, så der kun er opklodsningsen tilbage - du er nu klar til fugningen.

7. Selve fugningen af dobbeltdøre, har samme fremgangsmåde som ved vinduer.

Bemærk: fugning ved aludørtrin:

Ved indadgående døre med alubundtrin, er det vigtigt at fugningen under trinnet foretages dybere - dvs fugningen skal være min. 1 cm. ind under trinnet, for ikke at blokere for drænrøret.

Generelt ved montering af vinduer og døre:

Monteringer bør ALDRIG foretages med ekspansionsskum, da skummet trykker ukontrollerbart på karmene og kan medføre skævheder.

Monteringer af døre ved siden af et sideparti:

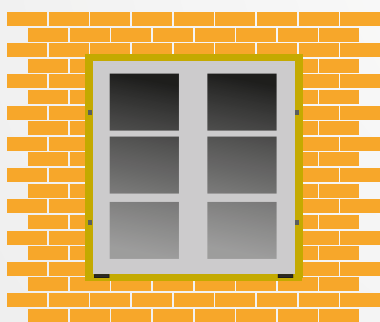
Hvis du vælger selv at sammenbygge en dør med et sideparti, skal du være opmærksom på, at hængselssiden altid skal vende ind mod væggen / muren. Dette er for at give mere stabilitet og

Fugning

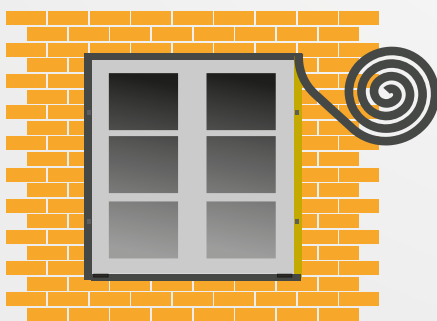
5. Ubesværlig isolering og fugning med et godt resultat

Fremgangsmåden gælder både for vinduer og døre

a) Stop rockwoolen eller bagstoppen ind i hulrummet mellem karmen og væggen, men uden at mase det, så der opstår krumninger eller at rammen buer nogen steder.

b) Nu kan fugningen sluttet af med fugebåndet. Vi anbefaler til gør-det-selv folk, at der bruges selvklebende fugebånd. Det er let at arbejde med og giver et godt resultat og træet kan stadig ånde, så du mindsker risikoen for råd og svamp. (Det maksimale professionelle resultat er dog med åndbart elastisk fuge eller mørtelfuge).

- 1.** Åbn rullen, skær de første par centimeter væk.
- 2.** Mål op direkte med båndet, hvis du kan nå (ellers brug tommestokken) og lag et par procenter til i længden.
- 3.** Fjern aftrækningspapiret og klæb fugebåndet direkte på karmen næsten ud til forkanten. Vær specielt omhyggelig i samlingerne i hjørnerne. Med spartlen kan du trykke båndet godt ind til karmen. Fugebåndet udvider sig automatisk og dækker hele hullet (husk at checke fugebredden inden du køber fugebåndet). Når du har sat fugebåndet på hele vejen rundt er den udvendige fugning færdig.
- 4.** Indvendigt kan du f.eks. fuge med silikone eller akrylfugning eller lukke til med en liste.